

Alternativa fakta om Göteborg Energi?

Den 26 oktober samlade region- och länsstyrelserna i Västra Götaland till en "lanseringskonferens" för nästa fas i deras klimatstrategi. Det var pampigt och påkostat, och Svante Axelsson, samordnare för regeringsinitiativet Fossilfritt Sverige, var konferencier. I programmet ingick en sk budkavle där det kommunala energibolaget Jämtkraft skickade en utmaning till kollegorna i Göteborg Energi att minska sitt fossilberoende. Jämtkraft använder fortfarande 5 promille olja, kom det fram. Därefter gick ordet till styrelseordföranden i Göteborg Energi, miljöpartisten Elisabeth Undén.

De dryga tre minuter som sedan följde är värda en närmre analys, eftersom Undén på ett så uppenbart sätt medvetet förskönade bilden av Göteborg Energis verksamhet. Alltsammans finns på [video på YouTube](#) och vi citerar direkt därifrån:

Undén: "Jaa, de [Jämtkraft] pratade om att de hade 5 promille olja – det låter ju inte så mycket. Vi har 1 [promille]".

Detta är i bokstavig mening faktiskt sant – nästan. Enligt senaste rapporten från Göteborg Energi utgjorde eldningsolja 1.9 promille av bolagets råvaruanvändning 2016. Men vad Undén på ett flagrant sätt utelämnade är den *enormt mycket större mängden använd fossil naturgas, 73% av råvaruförbrukningen*, som svarar för en femtedel av bolagets totala fjärrvärmeproduktion. Denna naturgas ger också ett av de större bidragen till de totala klimatutsläppen i kommunen. Att utelämna gasen ger alltså en totalt förvriden bild. Undén skulle dock genast få en chans att korrigera sig – men valde att inte ta den:

Axelsson: Så ni har inget mera kvar av det fossila, är det klart sen?

Undén: Ehh... det beror ju på hur man räknar.

Undén byter sedan ämne till tillvaratagandet av spillvärmen från Göteborgs raffinaderier, som också utgör en stor post i fjärrvärmebudgeten. Vi återkommer till den frågan alldeles strax, men först måste vi slå fast att Undén här definitivt far med grov osanning. Fossilgasen som Göteborg Energi eldar upp gav i fjol utsläpp på drygt ett halvt ton koldioxid per göteborgare, och det finns inget räknesätt som kan ändra på det. Ändå nämns detta inte med ett ord, trots den direkta frågan.

Undén: Raffin, vad är de... jo de är möjliggörare. För det är nämligen såhär, att de ställer ju om. De går från att vara fossila till att bli förnybara.

Det är helt sant att de bolag som driver raffinaderierna har ambitiösa satsningar på att ta fram drivmedel från biomassa. Men Undén får det att låta som att en storskalig omställning av raffinens verksamhet till förnybara biobränslen både är fullt ut realistisk och till betydande del genomförd. Ingetdera stämmer. Av Göteborgs raffinaderikapacitet (som alltså förser Göteborg Energi med stora mängder spillvärme) ägnas idag endast en blygsam del åt biobränslen¹. Och tanken på att raffinen skulle kunna bedriva en

helt biobaserad verksamhet av en omfattning som är jämförbar med dagens är minst sagt problematisk. Även ivriga förespråkare för biobränslen erkänner att det årligen skulle krävas skogsråvara motsvarande *hela den svenska skogens tillväxt två gånger om* för att ersätta dagens fossilanvändning bara hos de västsvenska raffinen². Det kan därför på inget sätt tas för givet att raffens kapacitet, och därmed Göteborg Energis försörjning med spillvärme därifrån, kan upprätthållas i en klimatneutral framtid.

Vi vill absolut inte missunna politiker och industriledare att visa på de positiva saker som görs för att minska fossilberoendet. Göteborg Energi har många lovvärda förbättringsprojekt. Men från bolagets ordförande, som dessutom är representant för ett parti som har hållbarhet som sin främsta profilfråga, har man rätt att förvänta sig en renhårig analys av verksamheten, som inte vilseleder utan ärligt redogör även för problemen. Elisabeth Undéns framträdande på lanseringskonferensen var inte bara uttryck för flagrant "greenwashing". Det inger också, mer allmänt, farhågor om politikens bristande varsamhet med sanningen i ett tidevarv där det tyvärr blir allt mindre riskabelt att lansera "alternativa fakta". Klimatfrågan är på tok för allvarlig för att vi ska ha tid med politiska PR-trick.

Dan Baeckström

Sammanställande, Naturskyddsföreningens klimatgrupp i Göteborg

Hugo Norell

Aktiv i nätverket Klimatsamling, Göteborg

Lena Nilsson

Ordförande, Naturskyddsföreningen i Göteborg

---

¹ Enligt uppgifter från bolagen har ST1 idag ingen biobränsleproduktion, och Preem uppger sin andel till mindre än 10% av totalt.

² Källa: Lars Josefsson - *Kemindustrins utmaningar ur ett Västsvenskt perspektiv*. Presentation för Ingenjörsvetenskapsakademin 2017-02-21. [Länk](#)